Oponentský posudek na bakalářskou práci.

Autorka: Božena CHocholoušová

Název práce: Kvalita ošetřovatelské péče – podávání léků.

Posuzovatelka: Vlasta Wasyliwová

Posudek předán dne: 26.5.2008

Hodnocení:
Práce je věnována problematice podávání léků – důležité součásti ošetřovatelské péče. Zodpovědnost a odbornost - kvalita - při podávání léků může ovlivnit výsledky léčby, celkový stav a spokojenost nemocného s péčí i kvalitou života, v některých případech i zachránit život člověka.V praxi se, bohužel, poměrně často setkáváme s chybami při podávání léků. Hodnotím proto tuto práci jako velmi přínosnou především pro zdůraznění důležitosti této činnosti a připomenutí zdravotníkům a především zdravotním sestrám, že tuto část ošetřovatelské péče nelze provádět rutině, ale dbát platných předpisů a zákonů, a tím zabránit chybám a případně poškození nemocných.

Teoretická část rozebírá problematiku kvality ošetřovatelské péče (pojem kvality a ošetřovatelské péče, ošetřovatelské standardy, metody měření kvality a kontrolní činnost). Široce, ale přehledně se věnuje otázce léčiv (základní pojmy, formy léků, působení léků v organismu, lékové indikace a kontraindikace, způsoby podávání léků, zvláštnosti podávání léků a jejich zásady u vybraných skupin lidí, zvláštnosti podávání určité vybrané skupiny léků, chyby při podávání léků, objednávání a uskladnění léčiv, zásady podávání léků, zákon a léčiva).

Empirická část je provedená metodou kvantitativního výzkumu – dotazníkovou metodou. Soubor tvoří 66 respondentů - všeobecné sestry z šesti lůžkových oddělení Městské nemocnice Městec Králové a.s.
Anonymní dotazník se skládá ze 4 částí :

1. - úvodní dopis pro respondenty
2. - demografické údaje – výše dosaženého vzdělání, délka praxe, pracoviště
3. - dvanáct otázek zaměřených na znalosti sester v oblasti podávání léků
4. - sedmnáct otázek zjišťujících kvalitu podávání léků

Cílem šetření bylo získat informace o znalostech sester a kvalitě péče, které souvisí s aplikací léků a vytvořit návrh standardního ošetřovatelského postupu pro perorální podávání léků. Výsledky jsou uvedeny v tabulkách, vyjádřeny ve výsečových grafech pro celý soubor, u některých otázek jsou zpracovány odpovědi také podle jednotlivých oddělení a zobrazeny sloupcovými grafy. Ke každé je podáno stručné slovní hodnocení. V diskusi jsou přehledně rozebrány výsledky všech odpovědí, doplněny krátkým komentářem.

V závěru výzkumné práce autorka uvádí, že získané informace o znalostech sester nebyly příliš pozitivní. Správně odpovědělo pouze 57% dotazovaných. Nedostatky byly zjištěny i v odpovědích na otázky související s kvalitou péče při podávání léků. Vypracovaný „Návrh standardního ošetřovatelského postupu“ by bylo vhodné uvést do praxe a tím sjednotit činnost

sester při podávání léků, dát podklad k následnému hodnocení, a tak přispět ke zvýšení kvality ošetřovatelské péče v celém zařízení.

Bohatá a vhodně vybraná literatura svědčí o zájmu autorky o tuto problematiku. Zpracování a uspořádání celé práce dokazuje znalost této literatury.

Práce obsahuje 9 vhodně zvolených a připravených příloh. Pouze se domnívám, že příloha č. 8 „Inhalační kyslíková terapie" je trochu vzdálená uvedené problematice.

Celkově hodnotím tuto rozsáhlou a pečlivě vypracovanou práci jako velmi kvalitní, a to jak po stránce obsahové, tak i celkové zpracování.
Výsledky práce potvrzují potřebnost řešení zde zvoleného tématu.

Připomínky k otázkám :
Otázky dotazníku byly pečlivě vypracované, některé svou přesností možná přispěly k ne příliš dobrému výsledku. Jedná se o otázky č.5 a č.6 . V otázce č. 5 „ Lék podaný per os začíná v organizmu působit :" je za nesprávnou považována odpověď za 30-40 minut. Ale i údaje v sesterské literatuře se rozcházejí. Například i v této práci citovaná učebnice Archalousová,A.et al. Ošetřovatelská péče .... udává 30 minut, takže za správné je možné počítat jak 20 – 30, tak i 30 – 40 minut. V Repetitoriu pro zdravotní sestry vydané v nakladatelství Grada jsou popsány faktory, které ovlivňují vstřebávání perorálně podaných léků a není uvedena žádná doba začátku působení, takže za správnou by mohla být považována i odpověď „jiná možnost". Také odpověď na otázku č. 6 není zcela jednoznačná. V podávaných nápojích je v podstatě třeba zvolit mezi *džusem a některou minerální vodou.* V diskusi autorka uvádí, že minerální vody jsou považovány za méně vhodné, ale stále přibývá léků, které se nesmí zapíjet například grapefruitovým džusem (některá antihistaminika, statiny),proto mi nepřipadá první ani druhá odpověď jednoznačná.

Drobné připomínky k textu:

- mezi nevýhody intravenózního podání léků bych uvedla, že vzhledem k rychlému nástupu účinku je možný náhlý až život ohrožující vznik alergické reakce nebo nežádoucího působení při nesprávném podání léku (záměna léku, rychlé podání, chybná dávka či koncentrace léku) – str .33
- větu „starý člověk = senior by neměl mít zásobu léku u sebe",bych doplnila - v nemocničním zařízení (str.35)
- překlep ve větě „ léčba inzulínem je indikována u všech pacientů s diabetem *mellitu I. Typu*" (str.38)

K diskusi bych navrhovala otázky :
1.Jak vymezuje naše současná legislativa podávání intravenózních (i.v.) injekcí sestrami? Musí mít sestra s vysokoškolským vzděláním podepsané pověření k aplikaci i.v. injekcí lékařem? Může lékař pověřit sestru, která pracuje pod odborným dohledem aplikací i.v. injekcí?

2. V práci uvádíte, že léky objednává staniční sestra. Kde a jak je objednává? (Lékárna vydává léky pouze na předpis / žádanku lékaře, s výjimkou některých specializovaných sester v domácí a komunitní péči)

Navrhuji klasifikaci: výborně Vlasta Wasyliwová